

Till Anna Hallberg och Ibrahim Baylan

CC Tomas Eneroth och Isabella Lövin

Vi skriver till er angående regeringens nya export- och investeringsstrategi.

För oss som representerar exportindustrin och näringslivet i norra delen av landet är det självklart att export är avgörande för Sveriges välfärd. Därför har vi med stort intresse läst den nya strategin och känner ett behov av att ta upp en fråga som vi anser är avgörande för att exporten från hela landet fortsätter att utvecklas, och säkerställer en god tillgänglighet internationellt.

Vi vill börja med att lyfta det som vi anser vara väldigt positivt i strategin och det är det tydliga fokuset på hållbarhet. De globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalet skapar nya möjligheter för svenska företag att bidra till klimatomställningen. Detta gynnar svenska företag som utvecklar klimatsmarta lösningar och ligger i framkanten i hållbar produktion. Det bidrar till fler arbetstillfällen i vår region samtidigt som vi kan minska utsläppen globalt.

Vi är glada att även besöksnäringen lyfts upp tydligt som en del av svensk basindustri. Vi kan se att intresset för naturturism ökar i vår region och det är bra att detta tas upp och att strategin prioriterar utvecklingen av svenska besöksmål och marknadsföringen av Sverige som en attraktiv turistnation utomlands.

Det är också positivt att strategin lyfter fram betydelsen av exporten för hela Sveriges utveckling och att exportindustrins betydelse för arbetstillfällen i glesbygden tas upp. Men med detta anser vi dock att det är en stor utmaning att exportstrategin inte med ett ord tar upp frågan om transporter och infrastruktur. Vi pratar trots allt om fysiska varor som behöver transporteras. Vi exporterar även tjänster där personer måste kunna flyga för att göra sitt jobb. Dessutom har vi besöksnäringen där flyget är mycket centralt om vi ska fortsätta och utveckla den. När det gäller godstransporter har vi nu en nationell godstransportstrategi som utgår ifrån att godstransporterna är viktiga för hela landets tillväxt och vår exportindustri i synnerhet. För exporterande företag är dock även persontransporterna oerhört viktiga och här handlar det ofta om att det finns ett stort behov av flygförbindelser mellan Sverige och omvärlden.

Flyget har en avgörande roll för att vi i Sverige ska kunna bidra till hållbar tillväxt. Vi har företag med internationella ägare som behöver besöka sina företag i Sverige för att fatta beslut om framtida investeringar, vi har specialkompetens som finns utomlands, och kundmöten som behöver göras över gränserna. Flyget är viktig för hela samhället, men för exporterande företag är den ofta särskilt viktig. Därför tycker vi att det är omöjligt att recensera den nya exportstrategin utan att ta upp elefanten i rummet: ordet flyg finns inte med i den.

Klimatutmaningen är vår tids största utmaning och den frågan påverkar även diskussionen om flyget. Vi är därför övertygade om att vi måste hitta lösningar som både säkrar en god tillgänglighet i hela landet och bidrar till att minska flygets klimatpåverkan.

Teknikutvecklingen inom flyget går fort och därför är vi också övertygade om att det går att lösa båda utmaningarna, vidare vet vi att om vi vill att exporten ska fortsätta bidra till välfärden i hela landet, har vi inget alternativ.

Flygbolaget BRA genomförde tidigare i år världens mest climateffektiva flyg. Med 50% fossilfritt biobränsle i tanken, en optimerad flyghöjd, en långsammare inflygning, rakast möjliga flygväg och det

faktum att ATR 72 redan är ett bränslesnålt flygplan, så lyckades BRA minska nettoutsläppen av CO2 med 46% jämfört med samma flygresor med fossilt bränsle.

Utvecklingen av elflyg går snabbt framåt, SAS har ett strategiskt samarbete med Airbus för att införa elflyg för storskaligt, kommersiellt bruk och svenska flygplanstillverkaren Heart Aerospace har som mål att ha sina första eldrivna flygplan uppe i luften 2025. Därför är det positivt att regeringen förra veckan gav Trafikanalys i uppdrag att titta på vad som krävs för att ställa om flygbranschen till eldrift. För att lyckas med elektrifieringen är det viktigt att förberedelserna påbörjas redan nu så att det finns laddningsmöjligheter och annan infrastruktur på plats.

Vi vill därför att följande förslag ska tas i beaktande:

Mer pengar till upphandlad flygtrafik! Det behövs för att säkerställa minskad utsläpp och bättre tillgänglighet. Det är positivt att regeringen nu har uppdragit till Trafikverket att analysera hur biobränsle och elflyg kan användas i upphandlad flygtrafik. Samtidigt finns det en jättestor utmaning i att det inte finns tillräckligt med pengar till upphandlad flygtrafik för att man ska kunna ställa krav på hållbarhet. Det är tydligt i de kvalitetsbrister som upphandlade flyglinjer i Norrland har drabbats av men också i att norra Dalarna idag står helt utan reguljär flygtrafik. För exporterande företag är den bristen på tillgänglighet den allra största tillväxthindren.

Vi är genuint oroliga för hur regeringens otydlighet när det gäller flyget kommer att påverka investeringar och på det sättet arbetstillfällena i de delar av landet där flyget behövs för verksamhet med internationella kopplingar. Delar av de regioner som vi representerar har inte passagerarunderlag som krävs för kommersiellt flyg. Däremot är det oerhört viktigt att det finns möjlighet att göra vissa flygresor. Därför är det helt avgörande att staten tar sitt ansvar för att knyta ihop hela landet.

När våra medlemsföretag upphandlar flygresor betalar allt fler företag extra för att flyga med biobränsle, på det sättet är de tjänsteresor som vi behöver redan idag ofta fossilfria. Vi sprider kunskap om detta och uppmuntrar alla att göra vad de kan. Men saknas det flygtrafik helt, kan vi inte vara med och bidra till flygets omställning.

Det som behövs nu är politisk vilja att utveckla ett hållbart flyg – för välfärden i hela landet. Vi ser framemot en fortsatt dialog i denna viktiga fråga och bidrar gärna med vår kunskap och erfarenheter.

Andreas Garp, VD, Mellansvenska Handelskammaren

Oliver Dogo, VD, Handelskammaren Mittsverige

Anders Hjalmarsson, VD, Västerbottens Handelskammare

Linda Nilsson, VD, Norrbottens Handelskammare